

FruitVeB
Magyar Zöldség-Gyümölcs
Szakközi Szervezet és TermékTanács
1118 Budapest Villányi út 35-43.
info@fruitveb.hu ; www.fruitveb.hu

Tárgy: A FruitVeB veszélyhelyzeti akciócsoportjának azonnali intézkedési javaslatai a zöldség-gyümölcs ágazat működésének biztosítására

Kelt: Budapest, 2020. március 20.

1.) Nagybani piacok működésének biztosítása

Probléma:

A járványügyi helyzet előrehaladásával folyamatosan szigorodó korlátozások és szabályozások miatt (gyülekezési korlátozás, létszámkorlátozások) felmerült annak lehetősége, hogy a nagybani piacokat is bezárják vagy működésüket jelentősen korlátozzák.

A zöldség-gyümölcs nagykereskedelem, időszaktól függően mintegy 30-50%-ban a nagybani piacokon keresztül zajlik. A két legnagyobb termelői piac a Budapesti Nagybani Piac és a Szegedi Nagybani Piac, e két helyszínről kerül az áru közvetítő kereskedőkön keresztül a kisebb nagybani piacokra (kecskeméti, debreceni, pécsi, nyíregyházi, miskolci, békéscsabai stb. nagybani piacok), majd a kisebb kiskereskedelmi egységekbe, illetve fogyasztókhoz. A nagybani piacoknak tehát nagyon nagy szerepe van a megtermelt áru értékesítésében, illetve a magyar lakosság friss zöldséggel és gyümölccsel történő ellátásában.

Megoldási javaslat:

Az ágazat működése és a lakosság ellátása szempontjából fentiek miatt kiemelten fontos, hogy a nagybani piacokat stratégiai fontosságúnak tekintsük, így nyitva tartásukat minden eszközzel biztosítsuk. A szakhatóságok dolgozzanak ki a nagybani piacokra specializált higiéniai intézkedéseket, és kötelezzék az üzemeltetőket járványügyi intézkedések bevezetésére és betartására. Ezekon túlmenően egyelőre más intézkedést nem tartunk szükségesnek, de fontos az élelmiszerellátás szempontjából „kiemelt státusz” és „bánásmód” fenntartása.

2.) A hagyományosan Magyarországon dolgozó romániai (erdélyi), ukrainai (kárpátaljai) és szerbiai (vajdasági) munkavállalók beutazásának biztosítása

Probléma:

Az országhatárok lezárása miatt a Magyarországon dolgozó romániai, ukrainai és szerbiai munkaerő nem utazhat be az országba – munkavégzési céllal sem.

Az ország keleti régiójában, jellemzően az Alföldön jelentős részben Romániából, Szerbiából és kisebbrészt Ukrainából érkező munkaerővel végzik a kertészeti munkák egy részét. Ez jellemzően a zöld spárga betakarítást, illetve a zöldségtermelő fóliaházak, fóliasátrak ültetési és

növényápolási munkáit jelenti. E munkafolyamatok április elején kezdetüket veszik! A spárgatermelők és a növényházi zöldségtermelők évek óta hagyományosan nem magyar munkavállalókkal oldják meg ezeket a munkákat. Az országhatárok lezárása miatt azonban hiányozhat mintegy 2 000-3 000 fő romániai, szerbiai és ukrainai munkavállaló e munkák elvégzéséhez. A munkafolyamatok speciális szakképzettség-igénye miatt e munkavállalók nem vagy csak nagyon korlátozottan válthatók ki munkatapasztalattal nem rendelkező, más – akár hazai – munkaerővel. E munkavállalók jellemzően áprilistól októberig tartózkodtak Magyarországon (nem állandó foglalkoztatottként, hanem idegény munkásként), tartózkodási engedéllyel (munkaszerződés birtokában), tehát regisztrált személyekről van szó, így akár személy szerint beazonosíthatók, visszaellenőrizhetők. Elsődlegesen a spárga- és növényházi zöldségtermelés, másodlagosan egyéb kertészeti munkák biztosításához **fontos e romániai, szerbiai és ukrainai személyek munkavégzési céllal, Magyarországra történő beutazásának biztosítása – az április eleji munkakezdet miatt nagyon rövid határidővel!**

Megoldási javaslat:

Magyar állampolgárhoz hasonlóan vagy jelentős könnyítésekkel utazhasson be Magyarországra az a Romániában, Szerbiában vagy Ukrajnában élő személy:

- aki igazolni tudja vagy akinek az esetében igazolni lehet, hogy a 2019. évben munkaszerződéssel és/vagy tartózkodási engedéllyel huzamosabb ideig Magyarországon dolgozott (az illetékes hatóság ezt nyilvántartja),
- aki a határátkelő helyen – az emailben megkapott és a munkaadója által aláírt – 2020. évre vonatkozó munkaszerződést vagy „meghívó levelet” be tudja mutatni (ez esetben is mind a munkavállaló, mind a fogadó munkáltató pontosan beazonosítható, nyilvántartható, ellenőrizhető).
- A romániai, ukrainai vagy szerbiai munkavállalók célzottan érkezzenek az adott munkaadóhoz.

Már van precedens arra, hogy más országokban (pl. Kanada, Németország) a mezőgazdasági idegény munkásokat visszaemelték abba a körbe, mely átlépheti a határt, tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági munkák meghatározó részét végzik, és hiányukban leáll a termelés, ami néhány hónapos távlatban az élelmiszerellátás jelentős zavarait idézi elő. *Forrás:*

<https://www.freshplaza.com/article/9200937/corona-update-us-farmers-working-hard-to-meet-demand/>

Készítette:

A FruitVeB Veszélyhelyzeti Akciócsoportja